

Rabbi Hershel Schachter
24 Bennett Avenue
New York, New York 10033
(212) 795-0630

הרה"צ רבי שכתר
ראש ישיבה וראש כולל
ישיבת רבינו יצחק אלחנן

פסח שני

ראיתי העתק ממתכנן שנשלח לראש הממשלה בא"י, שפנו אליו כמה רבנים שיתמוך ויאשר הקרבת פסח שני ביום י"ד אייר. ועי' מג"ח (מנחה ש"פ אות י"ג) שכתב וז"ל, ואני כותב זה בין שני הפסחים, יה"ר שיצנה צמחה קודם פסח שני וזכה ונעשה הפסח השני אמן ואמן. שוב אח"כ רב ראיתי בירושלמי פ' מי שהיה הל' א' שהוא פלוגתא דתנאי, באם יצנה ציהמ"ק בין פסח ראשון לפסח שני, דחד אמר דיקריבו ישראל פסח שני וחד אמר דלא יקריבו וכו' עכ"ל. ודברי המג"ח תמוהים, שהרי סותר דברי עזמנו צמ"כ שמה באותה המנחה (באות י"ג) עפ"י הרמב"ם (פ"ו מק"פ ה"ד) דלהלכה קיי"ל דפסח שני אינו יום קבוע בלוח (י"ד אייר), אלא גדרו חודש לאחר הקרבת פסח ראשון בטוהרה ע"י רוב הצבור, וכל שלא היתה שמה הקרבת פסח צ"ד ניסן בטוהרה ע"י רוב הצבור, אין שמה בכלל דין פסח שני. ומנהג אשכנז הוא לומר תחנון ביום י"ד אייר (צוה"א), דמאחר שלא התקיימה הקרבת פסח ראשון בטוהרה וכו', אין יום זה צבחינת פסח שני כל עיקר. ומנהג ספרד שנהגו להשמיט תחנון ביום י"ד אייר (כנזכר כל זה בשדי חמד) הוא רק בתורת זכר למקדש, אבל אינו באמת פסח שני כלל, וכאמור. [ובתשו' משנה שכיר (מצע המ"ח ס' אס הצנים שמחה, או"ח ח"צ סי' ר"ג) הוכיח מס' מגילת תענית שבזמן המקדש הי' אסור בהספד, וממילא ק"ו הוא שיש להשמיט תחנון. ובפשוטו נראה שכל חילופי המנהגים רק שייכן בזמן שלא הקריבו פסח ראשון בטוהרה וכו' דאין זה יום קבוע בלוח וכו'.] ובס' ארחות רבנו (ח"צ עמ' ז"א) הוצא שהחזו"א התנגד למנהג אכילת מנחה צ"ד אייר (בזמננו), דאין בו קיום כלל. ונקוה שראש הממשלה לא יתמוך ולא יאשר הקרבת הפסח שני, דהפסח אינו צא בנדבה, ואם יקרבוהו יהיה שלא כדין, ופסח שנשחט לשם פסח בשאר ימות השנה פסול הוא, כמבואר במשנה פסחים (סג.).

וכן תמוה מה שאחרים יעשו, שכל מי שהיה חולה בפסח שנה זו ולא אכל אז מנחה בשעתה, שיאכל המנחה בפסח שני, דאין דין שמה, ומעולם לא שמענו דבר שמה, שהיה תשלומין למנחת מנחה - אפילו בזמן המקדש, אלא רק זה שכל המציא פסח שני, נריך לאכול אחר מנחה ומרור בתורת הכשירא דפסחא, אבל צוה"א שעדיין אין לנו ק"פ מה שייך לעשות תשלומין על המנחה, אחמה.

A group of rabbis in Israel recently made a request of the Prime Minister to support their efforts to bring a Korban Pesach on Pesach Sheini, the 14th day of Iyar. There is a disagreement in the Talmud Yerushalmi whether a Korban Pesach is brought on Pesach Sheini if the Beis Hamikdash is rebuilt between Pesach Rishon and Pesach Sheini. The Rambam rules based on the Talmud Bavli that the Korban Pesach is only brought on Pesach Sheini if the majority of the Jewish people already brought the Korban Pesach on Pesach Rishon in a state of purity.

Since, in the absence of a Beis Hamikdash, no Korban Pesach was brought on Pesach Rishon, there is no significance to the "holiday" of Pesach Sheini, and indeed the Minhag Ashkenaz is to say Tachanun on the 14th of Iyar. Minhag Sefard is to omit Tachanun on the 14th of Iyar, but this is only as a remembrance to those periods when the Beis Hamikdash was in existence and the Korban Pesach would have been

Rabbi Hershel Schachter
24 Bennett Avenue
New York, New York 10033
(212) 795-0630

הרה צבי שכטר
ראש ישיבה וראש כולל
ישיבת רבינו יצחק אלחנן

brought on that day. However, all would agree that there is no possibility of bringing the Korban Pesach on Pesach Sheni when there was no Korban Pesach on Pesach Rishon. Accordingly, while we all pray for a speedy redemption and the rebuilding of the Beis HaMikdash, my hope is that the government will not allow the bringing of the Pesach Sheini, as it will not be a valid korban.

Similarly, the Chazon Ish was opposed to the practice of eating matzah on the 14th of Iyar. Some have advised those who were ill and unable to eat matzah on Pesach to eat matzah on Pesach Sheni. However, this is incorrect, as the mitzvah of eating matzah is limited to Pesach Rishon and can not be made up on Pesach Sheni. Even in the time of the Beis Hamikdash, matzah was only eaten on Pesach Sheini in conjunction with the Korban Pesach. Certainly nowadays, in the absence of the Beis Hamikdash and Korban Pesach, there is no benefit to eating matzah independently on Pesach Sheni.

צבי שכטר
ד' אייר תש"פ